

PARTNERSCHAP

Bij Koraal Gastenhof

Voor professionals

Door CPI-studenten

Hey Professional,

Nieuwsgierig hoe je partnerschap tussen jou en ouders/verzorgers kunt bevorderen? Neem dan een kijkje in deze waaier.

Koraal wonen
leren
werken

academische
werkplaats

PARTNERSCHAP

Kennis, houding & vaardigheden

Een tool voor professionals van Koraal Gastenhof met als doel het bevorderen van partnerschap met ouders/verzorgers.

KENNIS

De waaier bevat kennis gericht op het thema partnerschap. Kennis waarmee je als professional kunt bouwen aan partnerschap met ouders/verzorgers.

HOUDING

De gewenste houding van een professional komt aan bod met als doel het bevorderen van partnerschap met ouders/verzorgers. Hoe deze gewenste houding eruitziet wordt aan de hand van voorbeelden in beeld gebracht.

VAARDIGHEDEN

Ook is er aandacht voor vaardigheden waarover een professional kan beschikken ten behoeve van het thema partnerschap met ouders/verzorgers. Aan de hand van voorbeelden wordt een koppeling met de praktijk gemaakt.

OPBOUW

De onderwerpen die aan bod komen hebben als raakvlak kennis, houding en/of vaardigheden omtrent partnerschap. Ieder contact moment met ouders/verzorgers bestaat uit een opening, een inhoudelijk gesprek en een afsluiting. Op deze manier is de waaier opgebouwd.

Wil je meer weten over de kennis, houding en vaardigheden die aan bod komen? Kijk op bladzijde 17

Inhoudsopgave

01

Welkom

02

Basis voor hulpverlening

03

Zie ouders als expert

04

Trauma Informed Care

05

Trauma Informed Care

06

Impact van een uithuisplaatsing

07

Shared Decision Making

08

Analytische vaardigheden

09

Gesprekstechnieken:
Niet selectieve luistervaardigheden
Selectieve luistervaardigheden

10

Gesprekstechnieken:
Regulerende vaardigheden

11

Taal voor allemaal

12

Non Verbale taal

13

Afronding

14

Verwijzing handreiking

Welkom

Ouders/verzorgers en jongeren welkom heten

Voorkomen chaotisch ontvangst:

- Ruimte reserveren
- Zorg voor voldoende plaats en plekken

De samenwerking met ouders/verzorgers is gebaseerd op gelijkwaardigheid

Stel jezelf de vraag: Wat zou ik plezierig vinden als ik in de positie van ouders /verzorgers zou staan?

Het doel van het gesprek wordt besproken en aangepast door inspraak van ouders/verzorgers

Geen mededelingen tijdens begin gesprek, maar tijd en aandacht voor ouders/verzorgers.

In samenspraak met ouders/verzorgers een gespreksagenda vaststellen

Samen met collega's een dienst voor structureren, zodat er voldoende tijd en ruimte is om ouders/verzorgers daadwerkelijk te ontvangen.

BASIS VOOR HULPVERLENING

Vaak is wat 'niet willen' lijkt in werkelijkheid 'niet kunnen'.

Voorbeelden

Wat maakt jou gelukkig?

Hoe hebben jullie het gesprek ervaren?

Op deze vlakken ... kunnen wij jullie ondersteunen. Op ... vlak zijn er andere soorten hulp nodig.

Vind ik dit onopgeruimd of is dit daadwerkelijk onleefbaar voor het kind?

Geen loze beloftes: dit weet ik zelf ook niet. Ik ga het navragen en kom erop terug.

Effectieve hulpverleners typeren zich als open, niet oordelend, stimulerend, duidelijk, eerlijk, betrouwbaar, bereikbaar, betrokken en open voor feedback

Wees eerlijk naar jeugdigen, ouders/verzorgers en jezelf. Niet alles is maakbaar en niet alle problemen zijn op te lossen met de inzet van jeugdhulp en jeugdbescherming.

Maak onderscheid tussen onveilige en ongewenste situaties.

Het tonen van je eigen kwetsbaarheid creëert veiligheid en vertrouwen voor ouders/verzorgers.

Zie ouders als expert

“ Help ouders ervoor hun kinderen te zijn. ”

Ouders/verzorgers zijn deskundig als het om hun eigen situatie gaat.

Jullie hebben aan de bel getrokken en ik neem jullie zorgen serieus.

Kunnen jullie je vinden in het beeld dat wij schetsen?

Het grootste deel van hun leven voltrekt zich zonder jouw aanwezigheid: professional klein onderdeel.

Gezinsleden hebben goede ideeën. Zij ervaren wat wel/niet werkt en waar hun behoeftes liggen.

Wat heeft jullie geholpen om het zolang vol te houden?

De oorzaak hoeft niet in uw gezin te liggen, maar de oplossing ligt er vaak wel.

Diskwalificeer ouders/verzorgers niet.

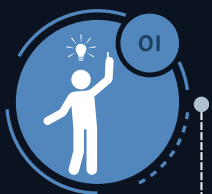

Neem een houding aan van niet wetendheid: leading from one step behind. De expert rol van ouders/verzorgers komt hierdoor tot uitdrukking.

TRAUMA INFORMED CARE TIC

Iedereen in de context van de jeugdige, zoals ouders, groepsleiding, leraren, etc., kan de veerkracht van jeugdige vergroten wanneer zij zich bewust zijn van de impact van ingrijpende ervaringen. Daaropvolgend is het van belang dat jeugdigen worden beschermd tegen verdere negatieve ervaringen.

BESEFFEN

Besef als professional wat de gevolgen van trauma kunnen zijn en wees bekend met de mogelijkheden voor herstel.

HERKENNEN

Herken als professional de signalen en symptomen van trauma bij cliënten, gezinnen en andere betrokkenen.

HANDELEN

Handel adequaat als professional door middel van het integreren van kennis over trauma in beleid, procedures en behandelingen.

VOORKOMEN (HER) TRAUMATISERING

Voorkom als professional (her-) traumatisering van zowel kinderen als alle andere betrokkenen.

TRAUMA INFORMED CARE

“Onder elk gedrag zit een gevoel. En onder elk gevoel zit een sensatie die onze behoefte aan veiligheid, verbinding en kalmte aanstuurt. Als we aan die behoefte voldoen in plaats van ons te richten op gedrag, houden we ons bezig met de fysiologische oorzaak, niet met het gedrag.”

Regulatie

De mate van veiligheid die we ervaren en het vermogen om verbinding te maken met een ander is afhankelijk van de manier waarop wij 'reguleren' en anderen kunnen 'co reguleren'.

Veiligheid

Inspanning van professionals op het gebied van fysieke, emotionele en psychische veiligheid is belangrijk om het gevoel van veiligheid bij jeugdigen en gezinnen te vergroten.

Verbinding

Als professional ondersteun je ouders/verzorgers en jeugdigen in het aangaan van relaties en verbindingen: investeren.

Wat maakt jouw leven betekenisvol?

Hoe ga jij om met jouw kwetsbaarheden en krachten?

Hoe kunnen onze talenten elkaar versterken?

Wat heb jij meegemaakt?

Hoe kunnen wij samen leren?

SHARED DECISION MAKING

SDM: staat voor samenhang, wederkerigheid en ruimte voor het proces dat ouders en jeugdigen nodig hebben om tot een gezamenlijk besluit te komen.

GEDEELDE BESLUITVORMING?

Bij het nemen van een beslissing geldt de voorkeur van ouders/verzorgers en jeugdigen als uitgangspunt. Indien de veiligheid dit niet toelaat legt de professional uit waarom en wat hiervan de consequenties zijn. Geef ouders/verzorgers de ruimte hierop te reageren.

Ook in deze moeilijke situatie blijven we samen verantwoordelijk voor de beste zorg van jullie zoon of dochter.

Deze dingen werken wel...
Deze dingen ... zijn niet op te lossen door de inzet van jeugdhulp

Samenwerking

Hoe kijken jullie hier tegenaan?

Bij het nemen van deze beslissing heeft jullie mening op ... manier bijgedragen.

Samen beslissen

SAMEN BESLISSEN?

Dit bevordert de samenwerkingsrelatie, de intrinsieke motivatie en draagt bij aan de eigen regie van ouders/verzorgers.

Leestip:
Richtlijnen Jeugdhulp
Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp

Impact van een

Uithuisplaatsing

Een uithuisplaatsing voelt, al is die situatie veilig, heel onveilig voor jeugdigen. Zij kunnen het bijvoorbeeld als prettig ervaren de dag na de uithuisplaatsing te bellen met ouders/verzorgers. Ondersteun en initieer het positieve onderlinge contact.

Bij een uithuisplaatsing houdt het voor het gezin niet op: zij blijven ouders/verzorgers, ook al voeren zij hun kind (tijdelijk) niet zelf op.

Nodig ouders/verzorgers uit om op bezoek te komen en deel te nemen aan activiteiten op de groep en biedt hun ondersteuning bij het aanleren van vaardigheden in de opvoeding en communicatie met hun kind.

Goh, jullie hebben al een hele weg afgelegd om vandaag hier te zijn. Heeft u de behoefte om hier meer over te vertellen?

Een uithuisplaatsing doorbreekt als het ware een familiesysteem. Dit kan leiden tot een immens gevoel van rouw en verlies. Kortom een uithuisplaatsing is zeer ingrijpend voor jeugdigen en een gezin. Er vindt een breuk plaats in de ouder-kindrelatie en dit kan als traumatisch worden ervaren. Ten slotte kunnen jeugdigen soms sterk ambivalente gevoelens richting hun ouders/verzorgers ervaren.

Vertrouwen opbouwen

- 1 Neem voldoende tijd voor ouders/verzorgers en erken hun ouderrol
- 2 Geef ouders/verzorgers de ruimte voor hun eigen verhaal en het delen van eerdere negatieve ervaringen
- 3 Erken het leed van jeugdigen en ouders/verzorgers
- 4 Houdt rekening met het referentiekader van ouders/verzorgers
- 5 Onderzoek de verwachtingen van zowel ouders/verzorgers als van jezelf

ANALYTISCHE VAARDIGHEDEN

Door te beschikken over analytische vaardigheden kunnen professionals de essentie van de problemen achterhalen en tot de kern van het probleem komen.

ZORGVULDIGE ANALYSE

Zorg voor een gefundeerde conclusie over wat er aan de hand is en wat er nodig is om de situatie te verbeteren.

Voorkom met deze analyse symptoomgericht werken. Dit leidt tot tijdelijke verbetering, maar niet op langere termijn. Met als gevolg dat ouders/verzorgers en jeugdigen gedemotiveerd raken en het vertrouwen in hulpverlening verliezen. Dit komt partnerschap niet ten goede.

Wat betekent dat precies?

Hoe is dat zo gekomen?

Niet zonder meer aannemen

Waarom heeft deze hulp wel of niet voldoende gewerkt?

Heb ik nog meer informatie nodig om me een goed beeld te kunnen vormen? Zo ja welke?

Niet zonder meer aannemen

HULPVERLENINGS GESCHIEDENIS

Luisteren en doorvragen naar eerdere hulp: maak van deze kennis gebruik om herhaling van ineffectieve hulp te voorkomen.

We moeten ons gaan realiseren dat bij (complexe) zorgvragen eerst zorgvuldig moet worden 'begrepen' en dan pas ge(be)handeld.

Niet selectieve luistervaardigheden

Aandacht gevend gedrag

1. Vriendelijk kijken en oogcontact maken

2. Positieve lichaamstaal laten zien
Aanmoedigende gebaren maken

3. Verbaal volgen en stiltes gebruiken

Selectieve luistervaardigheden

Vragen stellen en parafraseren van
de inhoud

1.

Reflecteren van het gevoel en
concretiseren

2.

Samenvatten

3.

Geef ouders/verzorgers voldoende ruimte om hun verhaal op zijn/haar manier te vertellen.

Luister echt: wees oprecht, nieuwsgierig, bereid om samen te puzzelen, doe iets met wat de ander zegt, neem de eigen verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers serieus en wees eerlijk over de beperkte maakbaarheid van hulp.

Gespreksvaardigheden

REGULERENDE VAARDIGHEDEN

De professional geeft aan de hand van regulerende vaardigheden sturing aan een gesprek en biedt inzicht over de gang van zaken.

ZORGVULDIG MEENEMEN IN KEUZES

Keuzes voelen nu veelal ad hoc voor ouders/verzorgers. Het is de taak van de professional om ouders/verzorgers zorgvuldig te betrekken door regelmatig te overleggen.

- Welke keuzes zijn gemaakt
- Waarom deze keuze is gemaakt
- Welke voor- en nadelen hangen hier aan vast
- Neem samen een weloverwogen besluit.

Hardop denken.

Terugkoppeling
naar
gespreksagenda

Reguleren

De situatie
verduidelijken
We maken deze ...
keuze om deze ...
redenen.

Eenduidigheid bieden
over de
samenwerkingsovereen-
komst

Reguleren

ONDERTITELING

Leg uit wat je doet:

- Waarom stel je deze vraag
- Waarom doe je wat je doet
- Geef het proces en de relatie met ouders/verzorgers evenveel aandacht als de inhoud

“Ik beet nog liever mijn tong af dan dat ik zou vertellen dat ik in het verleden ernstig misbruikt ben en daar nog steeds heel somber en angstig door ben. Ik was als de dood dat ze zich dan met mij en mijn kind zouden bemoeien” - moeder

Gespreksvaardigheden

Taal voor allemaal

Verzeker je ervan dat ouders/verzorgers en jeugdigen begrijpen wat er gezegd en geschreven wordt.

Do's vs Don'ts

Makkelijke woorden

Gesprek

Conversatie

Uitleg moeilijke woorden

Mevrouw wil graag meedoen in het leven. Het moeilijke woord voor meedoen is: participeren.

Participeren:
zonder uitleg

Precieze woorden

Bus

Openbaar
vervoer

Géén uitdrukkingen

Iemand die
vaak geluk
heeft

Geluksvogel

Positieve taal

Het licht is
uit

Het licht is
niet aan

Taalproblemen en culturele aspecten mogen niet tot misverstanden leiden.

Non verbale taal

Luister door de regels
heen

Dat wil zeggen:

Let op de
gezichtsuitdrukking van
de ander

Let op de bewegingen van
een lichaam en/of gebaren

Let op het stemgebruik van
de ander

Non verbale taal ondersteunt en reguleert

Wees je
hervan
bewust als
professional

Het grootste gedeelte van een
boodschap komt voort uit non
verbale communicatie.

AFRONDING

De afsluiting van een contactmoment

Vraag na ieder gesprek hoe de ander het heeft ervaren en of hij/zij nog tips voor je heeft.

Hoe heb je het gesprek ervaren?
Hebben jullie nog vragen?

Geef ouders/verzorgers de ruimte om hier later op terug te komen.

Benoem dat ouders/verzorgers hier ook nog over mogen nadenken en wanneer je bereikbaar bent voor vragen en/of opmerkingen.

Géén goede aansluiting met een ouder of jeugdige?

Onderkennen, bespreekbaar maken en indien gewenst overdragen aan collega

Met collega's sparren en reflecteren over het zorgproces en bijbehorende zorgrelaties.

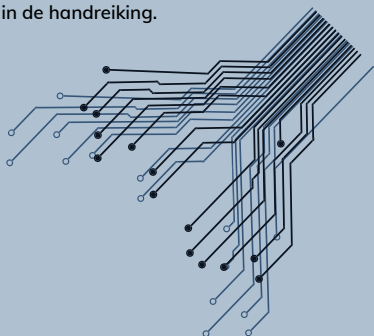

Verwijzing handreiking

Beste professional,

De onderwerpen in de waaier zijn kort aan bod gekomen. Wanneer je opzoek bent naar meer informatie over een betreffend onderwerp verwijzen we je graag naar de verdiepende handreiking.

Onderstaand schema verwijst je per onderwerp naar de juiste pagina in de handreiking.

Vragen en/of
opmerkingen? Contacteer:
J.Ponje@koraal.nl
M.Veugels@koraal.nl

De gebruikte voorbeelden en citaten zijn afkomstig uit de volgende bronnen:

- 'Betrek mij gewoon!'
- Richtlijn Jeugdhulp en Jeugdbescherming: Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp